

■ Emma Stone och Mark Ruffalo i **Poor things**. FOTO: ATSUSHI NISHIJIMA

■ Fremont. FOTO: PRESSBILD
■ Creature (t.v.). FOTO: PRESSBILD
■ Nam June Paik: Moon is the oldest tv (t.h.). FOTO: PRESSBILDER

KÄRLEK & ANARKI

Purfärska guldlejonvinnaren och annat sevärt

Det blir åter filmfestival i dagarna elva när Kärlek & anarki arrangeras i stan från den 14 september. HBL tipsar om sevärda filmer på årets festival.

1. Poor things
Yorgos Lanthimos, Emma Stones och manusförfattaren Tony McNamaras radikala samarbete, en idérik, filosofisk, feministisk, sexig och underhållande gotisk saga om Bella Baxter, en viktoriansk barnkvinna och ett Frankensteinexperiment som bryter sig loss. Fick guldlejonet i Venedig i lördags; det är en sensation att en purfärsk guldlejonvinnare redan visas hos oss.

2. About dry grass
Lång, litterär, utsökt komponerad och dialogdriven som alla Nuri Bilge Ceylans filmer. I snön på den ana-

toliska slätten pulsar läraren Samet, en av auteurens misantropiska anti-hjältar. Han svärmar för den tolvåriga Selim men har av pur avundsjuka även en relation med Nuray (Merve Dizdar, fick pris i Cannes som bästa skådespelarska), en lärarkollega som förlorat ena foten under en terroristattack. Filmens bästa scen utspelar sig en natt då de argumenterar om Samets själviska livsfrånvändhet. Deras gnistrande intelligenta dialog blir erotisk.

3. Palimpsest
3. Hanna Västinsalos lågmälda sci-fi-film om äldre personer som med expe-

rimentell genterapi blir biologiskt unga igen – men hur långt tillbaka ska de gå och vem blir de utan sina livserfarenheter? Västinsalo är både doktor i molekylgenetik och har studerat film i USA så hon kan sina saker. Hennes första spelfilm är gjord inom fjolårets Biennale College Cinema – trovärdig, tankeväckande och gripande i sin dämpade saklighet. Vem vill rätta sitt livs misstag, vem väljer ett helt nytt liv?

4. Creatura
Elena Martin Gimenos personliga utforskning av kvinnligt begär, där

■ Blackbird, blackbird, blackberry. FOTO: PRESSBILD

■ About dry grass. FOTO: PRESSBILD

■ Creatura. FOTO: PRESSBILD

regissören även spelar huvudrollen – inte ovanligt för den här typens filmer, men så välgjort att filmen erhöill pris i Cannes. Mjukt men utan att väja behandlas Milas förhållande till sin sexualitet, från den femåriga flickan som åker fast för att onanera till kvinnan på 35 som har en kris med sin man och flyttar till sitt barndomshem. Ärligt, modigt och igenkännligt visar filmen hur flickor genom livet alieneras från sitt begär.

5. Blackbird, blackbird, blackberry
5. Georgiska Elene Naverianis bittrljuva film om en 48-årig butiksföreståndare, lik Bette Davis, som efter en nära döden-upplevelse för första gången ligger med en lokal lastbilschaufför. Byns kvinnor förfasar sig över hennes sexuella uppvaknande, men hon säger med förundran till honom: "Hur blev du en vänlig hund bland vargarna?" En kritiker beskrev den mitt i prick som en blandning av Aki Kaurismäkis melankoliska romantik och Elizabeth Strouts romaner – både filmen och dess huvudperson har en otyglad sensualitet och vitalitet som man sällan möter.

6. Fremont
I Babak Jalalis lågmälda dramakomedi får vi följa Donya (Anaita Wali Zada), som flytt från Afghanistan till USA och i sviterna av det lider av både sömnlöshet och skuldkänslor. Hon fyller sina dagar med

arbetet på en lyckokaksfabrik och besök hos en excentrisk psykolog. Med sitt svartvita foto och offbeat-humor för Fremont tankarna till Jim Jarmusch, eller varför inte Kaurismäki. Det är aningen oislat men aldrig ointressant.

7. Apolonia, Apolonia
Dokumentärfilmaren Lea Glob följer den dansk-franska konstnären Apolonia Sokol under tretton år. Sokol växte upp i en gammal teater i Paris och studerade sedermera vid den prestigefyllda konstskolan Beaux-Arts de Paris. Efter examen kämpar hon med att hitta sin plats i livet och i konstvärlden. Dokumentären är ett intimt och böljande personporträtt som frågar sig hur man hittar sin egen röst, hur man undviker att sälja sig själv, och hur man lever som konstnär och kvinna.

8. The feeling that the time for doing something has passed
Joanna Arnows har skrivit, regisserat och spelar huvudrollen i en skruvad komedi om sex och existentiell ensamhet. Ann (Arnou) är uttråkad, möjligen deprimerad, och det mesta går på autopilot i hennes liv, inklusive det monotona kontorsjobbet och BDSM-relationen med den något äldre Allen (Scott Cohen). Arnows film är en fragmentarisk studie i passivitet men Ann är aldrig kuvad, tvärtom känns det ofta som att hon är den med mest kontroll.

■ The feeling that the time for doing something has passed. FOTO: PRESSBILD

■ Apolonia, Apolonia. FOTO: PRESSBILD

”Dokumentären är ett intimt och böljande personporträtt som frågar sig hur man hittar sin egen röst.

Apolonia, Apolonia

■ Palimpsest. FOTO: PRESSBILD

9. Nam June Paik: Moon is the oldest tv
Videokonstens fader – så brukar Nam June Paik ofta benämnas. Den avantgardistiska konstnären var sannerligen en pionjär inom sitt fält, före sin tid och ständigt i rörelse. Koreanska Paik började som klassisk pianist, men inspirerades av bland andra John Cage och rörde sig via performanskonsten mot videokonsten. Dokumentären visar hans fascinerande utveckling och utmaningar – han levde ett liv i fattigdom helhjärtat dedikerad till en konstform som de flesta ännu inte förstod och därför avfärdade.

10. Creature
Akram Khans balett, gjord för English National Ballet, har filmats av Asif Kapadia. Baletten är inspirerad av Georg Büchners klassiska drama Woyzeck, men här har handlingen flyttats till en arktisk militärbas där Jeffrey Cirios namnlösa varelse utsätts för påfrestande experiment, samtidigt som han försöker hålla fast vid sin mänsklighet genom relationen till en städerska (Erina Takahashi). Tematiken är påtagligt bekant men Cirio är magnetisk, hans kropp rör sig i rummet på ett sätt som fångar blicken och aldrig upphör fascinera.

Sara Ehnholm Hielm

Martina Moliis-Mellberg